

igy telített talpfák kitünően beváltak. Nyolcz év után alig volt kicserélés, holott ennyi idő alatt a tölgytalpfáknak már több mint 50⁰/₀-a, a cinkchloriddal telített bükkfalpfáknak pedig több mint 70⁰/₀-a került kicserélés alá.

II. A könyvpiacz ujabb termékei.

Dr. Szabó Tamás: A gazdasági eseléd és bérlevele. Budapest, 1908. Franklin Társulat. Ára 30 f.

Kodolányi Antal: Mezőgazdasági munkák és teendők hónapról-hónapra. Budapest, 1909. Pátria irodalmi vállalat. Ára 3 K.

Az 1909. évben eladásra bejelentett faanyagok kimutatása XVI. évfolyam. Budapest 1908. A földmivelésügyi miniszter kiadványa.

Mayr Henrik dr.: Waldbau auf naturgesetzlicher Grundlage. Berlin, 1909. Parey Pál kiadása. Ára 18 K.

Soraner: Handbuch der Pflanzenkrankheiten. I. kötet. III. kiadás. Berlin, 1909. Parcy Pál kiadása. Ára 43 K 20 f.

Hermann Ottó: A madarak hasznáról és káráról. Budapest, 1908. A földmiv. min. kiadása. III. bővített kiadás. Ára 1 K.

Schuster Vilmos: Wertschätzung der Vögel. Stuttgart, 1906. Köhler Jenő kiadása. 1 K 50 f.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének erdészeti szakbizottsága f. hó 11-én alakult meg Budapesten, egyelőre ideiglenesen. Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete ugyanis e bizottságba Rónay Antal min. tanácsost, Szenes József főerdőtanácsost, Bokor Róbert, Földes János, Merényi Gyula és Párnai Attila erdőtanácsosokat, valamint Keleti Lajos m. k. erdőmestert kérte volt fel, kik Szenes József és Bokor Róbert kivételével, akik elmaradásukat kimentették, az említett napon Budapesten összegyűltek, de az elnöklő Rónay Antal min. tanácsos indítványára úgy határoztak, hogy a bizottságban az államerdészeti szolgálat minden ága képviselve nem lévén s ebből elkerülendő ellentétek származhatván, csak ideiglenesen alakulnak meg és elnökké *Rónay Antal* min. tanácsost, jegyzővé *Keleti Lajos* erdőmestert választják.

Földes János javasolta ezután, hogy a bizottság minden szolgálati ág képviselőiből és valamivel nagyobb számú taggal alakíttassék meg, mert 7 tagsági hely nem elegendő.

A bizottság ezen indítvány alapján felkérte az elnököt, hogy szerezzé be az Állami Tisztviselők Országos Egyesületébe belépett erdőtiszték névjegyzékét, a többiek belépése iránt tegye meg az előkészítő lépéseket és tegyen javaslatot az egyesületnek az erdészeti szakbizottság végleges megalakítására nézve.

A földmivelésügyi miniszterium ügybeosztása f. év elejével, az erdészeti főosztályokat illetőleg annyiban változott, hogy a Nagy Vincze erdőigazgató vezetése alatt álló I/B. 3. ügyosztály hatásköre kibővült, amennyiben jövőre a miniszterium kebelében felmerülő összes horvát-szlavonországi ügyekben, tehát pl. vizrajzi és állategészségügyi kérdésekben is, véleményt fog adni a társosztályoknak. Hallomás szerint ez adja magyarázatát annak, hogy ebben az osztályban egy még betöltendő segédtitkári állás és egy már betöltött min. segédfogalmazói állás szervezetett. Remélhetőleg ezen állások betöltői kizárólag az ügyosztály nem erdészeti ügyeivel fognak foglalkozni s nem lesz az ügyrendnek ez a változása az a rész, amelyen az erdészeti ügykörbe a jogi képzettségűek bevonulnak. Erre nézve egyébként megnyugtató nyilatkozatot hallottunk. A beosztott segédfogalmazó egyuttal a II/A. főosztályban (lótenyésztés) is teljesít szolgálatot.

Késői sajmeggy (*Prunus serotina*). Azon fanemek közül, melyekkel a külföldön kísérletek és telepítések eszközöltetnek, szakkörökben a *Prunus serotinát* az erdőgazdaságban leendő alkalmazásra igen melegen ajánlják. Mivel ezen fanem hazánkban még nem igen ismeretes és tudomásom szerint csak a selmeczbányai erdészeti főiskola növényteni kertjében található egynéhány példány, annál nagyobb figyelmet érdemelnek azon telepítések, melyek a néhai József főherceg nevét viselő gödöllői kísérleti telepen a gödöllői m. kir. erdőhivatal szakszerű vezetése alatt eszközöltettek ezen fanemmel, és amelyek ma már meglehetősen bő adatokat szolgáltatnak ezen fanem magaviseletéről és az erdőgazdaságban való alkalmazhatóságáról.

Az 1902-ik év tavaszán kiültetett, külföldön vásárolt kétéves csemetékből keletkezett azon csoportokban, melyek 1907 tavaszán felnyesés útján tisztítottak meg és 0·8 zárlatban állanak, mult évi augusztus hó közepén méréseket eszközöltem és azokon 4·4 méter magasságot és 8 *cm* földfeletti vastagságot állapítottam meg átlagban, a koronát pedig a fürtökben lelógó sötét piros színű, borsónagyságu gyümölcscsel gazdagon megrakva találtam. Sőt mult évi magtermésről önvétülés útján keletkezett csemetékre is akadtam, melyek bizonyítékul szolgálnak arra nézve, hogy ezen fának fiatal korban termelt és már augusztus végével érett magja teljes csiraképességgel bír és ősszel elvetve, következő tavasszal kikel.

A *Prunus serotina* hazája Északamerika, ahol 25—30 *m* magasságra is megnő és mérsékelt éghajlatu viszonyok között mint gyorsnövésű fanem a silányabb minőségű talajon is elég jól tenyészik. Ezt az állítást a gödöllői kísérleti telepen elért eredmény tökéletesen igazolja, mert ezen telep Magyarország első tenyészővében fekszik, és részint sivár homok, részint homokos agyagtalajjal bír, 165 *m* tengerszintfeletti magasságban délnyugat i lejtet képez, a tenyészidő április elejétől szeptember végéig erjed, a legnagyobb hideg — 22° C-ra is leszáll, ennél fogva ezen viszonyok alatt nevelt *Prunus serotina* csemeték hasonló feltűnő kopár területek befásítására, a vágási és ültetési hézagok pótlására ajánlhatók. Előnye ezen fának azon különös tulajdonsága is, hogy fiatal hajtásai keserű aromatikus ízűek az ágak és kéreg kéksavtartalma miatt, miért is az ültetés a vadragástól ment, és lehetségessé válik, hogy ott, ahol a birtokos a vadtenyésztést szabad területen óhajtja gyakorolni, ezen fanemmel oly tisztások árnyékolhatók be, amelyekben más igénytelen fanemek vadragás miatt felnevelhetők nem volnának. Ezen szempontból indult ki a gödöllői m. kir. erdőhivatal is, midőn el nem mulasztotta, hogy a mult évben beállott meggytermést összegyűjtve, azt az alárendelt erdőgondnokságoknak a kísérletek folytatására szétküldje.

Kallina Károly.

Az apáczelepke folyó évi peterakása. A holicsi cs. és kir. uradalom ádámmajori pagonyában a személyzet által döntött próbatörzseken talált petecsomók és peték számát az alábbi kimutatás foglalja magában.

Az erdőrézsz üzemtervi elnevezése		Egy próbatörzsön talált			A kérdéses erdőrézszben az 1908. év őszén elhelye- zett fészek- oduk száma	J e g y z e t
		pete- csomók	peték	egy pete- csomóban talált peték átlag		
tag	osztág	s z á m a				
12	<i>c</i>	5	125	25		
15	<i>b</i>	4	8	2		
15	<i>c</i>	2	46	23		
15	<i>e</i>	4	128	32		
16	<i>d</i>	9	135	15		
17	<i>f</i>	4	32	8		
17	<i>h</i>	6	102	17		
18	<i>a</i>	12	204	17	3	
18	<i>b</i>	6	78	13	3	
18	<i>d</i>	3	42	14	3	
19	<i>a</i>	7	70	10		Ezen tag „b” osztágában 3 fészekodu
21	<i>a</i>	4	48	12	3	
21	<i>b</i>	3	51	17	3	
21	<i>c</i>	3	121	40	3	
22	<i>a</i>	13	195	15	5	Ezen tag „b” osztágában 5 fészekodu és „e” osztágában 3 fészekodu
24	<i>c</i>	10	140	14	3	
24	<i>d</i>	7	28	4	3	
26	<i>a</i>	2	28	14	3	
26	<i>g</i>	11	177	16	3	
27	<i>a</i>	5	230	46		
30	<i>c</i>	10	372	37		
31	<i>c</i>	10	281	28		
31	<i>e</i>	9	252	28	3	Ezen tag „d” osztágában 3 fészekodu
31	<i>f</i>	4	177	44		
32	<i>f</i>	10	343	34	3	
33	<i>c</i>	16	484	30	3	
34	<i>i</i>	4	73	18		
35	<i>s</i>	3	56	18	2	
36	<i>d</i>	1	13	13		
36	<i>l</i>	4	56	14		
36	<i>m</i>	2	29	14		

Ezen adatokat összehasonlítva a múlt évekkel, határozott javulás mutatkozik. A peték száma feltűnően kevesebb és ezen kisebb számú petének is körülbelül 10⁰/₀-a üres.

Érdekes, hogy azon erdőrészetek, amelyekben a folyó évben legnagyobb volt a rágás, a jövő évben legkevésbé lesznek megtámadva.

Az uradalom 1907. év őszén mintegy 250 drb. fészekodut helyezett el az apáczalepke által megtámadott erdőrészekben. Ennek köszönhető, hogy az eddigelé majdnem kihalt erdő benépesült czinkékkel. A folyó év őszén elhelyezett új fészekoduk száma 60. Ezeknek legnagyobb része a leginkább megtámadott erdőrészekben lett elhelyezve. (Lásd a kimutatást.)

A leginkább megtámadott erdőrészetekben az uradalom most végzi az áterdőlést.

Ezen intézkedés, a fészekodvakat lakó czinkék és a már ez évben fellépett hasznos rovarok, valamint a betegségek a jövő évben már remélhetőleg végezni fognak a külföld által annyira rettegett apáczalepkevel.

Matusovits Péter.

A Bóra-féle vasuti kocsikról. A Bóra-féle szabadalmazott iparvasuti alvázás és önműködő csoportfékkel ellátott kocsiból az Aradi és Csanádi Egyesült Vasut 2 darabot elkészített s azokat a saját erdei iparvasutjánál, Gurahonczon üzembe vette, ahol is azok bármikor megtekinthetők.

Az eredmény a várakozásnak és a hozzáfűzött reményeknek teljesen megfelelt. A két összekapcsolt kocsit egy fékező ember egy kézzel játszva fékezi.

100⁰/₀₀ lejtőnél egy fékes 4 kocsit, 50⁰/₀₀-nál 16 kocsit teljes biztonsággal bocsát le. A kocsik fenntartási költsége a régi rendszerekkel szemben 80⁰/₀-kal száll le, munkateljesítménye 30⁰/₀-kal emelkedik.

Az eddigi legjobb fékrendszereknél, jó fékezést feltételezve, egy fékes a fékezésnél 4 kerékre elosztva 4 tonna súly tapadási surlódását tudta csak értékesíteni, míg ezen új rendszerrel 32 kerékre elosztva, 40 tonnát tud fékezni. Tehát 10-szer hatásosabb és gazdaságosabb fékezési eredményt ér el.

Rövidfaszállításra asztallappal, hosszufaszállításra forgózsámo-lyokkal (fergettyü) egyaránt alkalmas.

Aránylag kisebb önsúlyuk és szilárdabb, ellenállóbb szerkeze-tük és rendszerük folytán úgy ló-, mint gőzüzemre egyaránt alkalmasabbak az eddigi rendszerüeknél. A régi rendszereknél a hordképesség az önsúlynak csak háromszorosa volt, ezen új rendszerünél annak hatszorosa. Ezen új rendszerü kocsiknak, a fenti előnyök biztosítása mellett, beszerzési ára a régi rendszereknél nem magasabb.

Ugy a régi, mint ezen új rendszerü kocsiknak rajzokkal ellá-tott ismertető leírását kívánatra bárkinek megküldi Bóra Elemér szabadalomtulajdonos, Gurahonczról.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztai létszámukban be-álló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

Pozsony sz. kir. város törvényhatósági bizottsága városi erdőmesterré egy-hangulag *Fehér Pál* városi erdőtisztet választotta.

*

Gróf Nádasdy Tamás bakonyánai hitb. erdőhivatalához *Bárány Károly Etele*, végzett erd. főisk. hallgatót erdőgyakornokká nevezte ki.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Terray Gyula* m. kir. erdőszet a tót-sóvári erdőhivaltól a nagybányai főerdőhivatal kerületébe helyezte át s a kapnikbányai erdőgondnokság vezetésével bízta meg.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a községi stb. erdők kezelésének szol-gálati ágazatánál áthelyezte *Fiedler Jenő* m. kir. erdőgyakornokot Temesvárról Fehérteplomra az ottani m. kir. járási erdőgondnoksághoz.

